

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Op 29 juni 2015 werd de Aziatische infrastructuurinvesteringsbank (AIIB) opgericht met als doel het bevorderen van duurzame economische groei, het creëren van welvaart, verbeteren van de infrastructuur in Azië en het bevorderen van regionale samenwerking.

België behoorde niet tot de stichtende leden van de Bank. Op 18 juli 2016 drukte België zijn interesse uit om lid te worden van de Bank, gevolgd door een officiële toetredingsaanvraag op 23 januari 2017. De Raad van Gouverneurs van de Bank keurde op 21 maart 2017 de Belgische aanvraag goed.

Met deze toetreding wordt België lid van een nieuwe, dynamische internationale financiële instelling, actief in de meest dynamische regio van de wereld. Het lidmaatschap onderstreept het multilaterale engagement van België en versterkt de Europese aanwezigheid in de instelling, die er met name op gericht is het respect voor de internationale standaarden inzake transparantie, milieu en sociale voorwaarden te garanderen.

Om de toetredingsprocedure af te ronden moet België de statuten van de instelling goedkeuren en de resolutie van de Raad van Gouverneurs van 21 maart 2017 aanvaarden. In deze resolutie zijn de toetredingsvoorwaarden opgenomen. België zal 2.846 aandelen in de instelling krijgen, voor een totaal bedrag van 284,6 miljoen US dollar. Hiervan moet 20 %, ofwel 56,9 miljoen dollar volstort worden, in vijf gelijke jaarlijkse schijven. Het lidmaatschap wordt effectief van kracht op het moment van de eerste kapitaalstorting. De financiële bijdrage wordt integraal gedragen door het budget van de federale overheid (FOD Financiën).

Het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet kadert in de strategische doelstelling "*Vlaanderen is gericht aanwezig in multilaterale organisaties*" uit de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

2. Situering

Eind 2013 lanceerde de Chinese President Xi Jinping het plan voor een nieuwe investeringsbank gericht op het financieren van infrastructuurprojecten in Azië, de Aziatische Infrastructuurinvesteringsbank (Asian Infrastructure Investment Bank, hierna: AIIB). Hij kreeg hiervoor steun van een groot aantal Aziatische landen.

De Aziatische Infrastructuurinvesteringsbank werd op 29 juni 2015 opgericht met als doel het bevorderen van duurzame economische groei, het creëren van welvaart, het verbeteren van de infrastructuur in Azië en het bevorderen van regionale samenwerking. In totaal 57 stichtende leden ondertekenden dit verdrag, 37 regionale leden en 20 niet-regionale leden. Opvallendste afwezigen waren de Verenigde Staten (VS) en Japan.

België trad niet toe als stichtend lid omdat er op dat moment te veel onzekerheden bestonden over het toekomstig functioneren van de AIIB, met name rond het respect voor de standaarden inzake transparantie, milieu en sociale voorwaarden. Ondertussen zijn er voldoende garanties dat de AIIB de Internationaal aanvaarde standaarden rond deze thema's respecteert. Daarom nam de federale regering het initiatief om een toetredingsaanvraag in te dienen. Met een brief van 18 juli 2016 drukte België de interesse uit om lid te worden. Na een aantal contacten op het niveau van de administratie resulteerde dit in een officiële aanvraag tot toetreding op 23 januari 2017. Deze aanvraag werd aanvaard door de Raad van Gouverneurs van de AIIB op 21 maart 2017.

3. Procedureverloop

3.1. Gemengd karakter

In zijn federaal advies van 23 januari 2018 met kenmerk 62.546/VR was de Raad van State van mening dat ook de gemeenschappen en gewesten hun bevoegdheden uitoefenen.

Tijdens zijn vergadering d.d. 13 maart 2018 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het verdrag vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten oefenen hun bevoegdheden uit.

3.2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

In zijn brief van 9 juli 2018 liet de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) weten geen advies te formuleren vanuit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsruimte.

3.3. Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht advies uit op 21 september 2018 met kenmerk 64.172/3.

In zijn advies merkt de Raad op dat artikel 3 van het instemmingsdecreet voorafgaande instemming verleent aan de wijzigingen aan het verdrag die met toepassing van artikel 53 ervan worden aangenomen, behoudens wanneer het Vlaams Parlement zich hiertegen verzet.

De Raad verwijst hierbij naar zijn (federaal) advies van 23 januari 2018 met kenmerk 62.546/VR waarin een voorbehoud werd gemaakt bij de mogelijkheid van een voorafgaande instemming met de wijzigingen aan het verdrag die met toepassing van artikel 53 ervan worden aangenomen. De mogelijkheden om een beroep te doen op de herzieningsprocedure zijn uiteengezet in bijzonder ruime bewoordingen. De Raad is van mening dat het verdrag een specifiek en beperkt voorwerp heeft, namelijk de oprichting en werking van een Aziatische infrastructuurinvesteringsbank. In die omstandigheden kan de voorafgaande instemming met verdragswijzigingen worden aanvaard, op voorwaarde dat het gaat om wijzigingen die beperkt zijn tot eventuele in de basistekst aangebrachte wijzigingen die in het verlengde ervan liggen en die gewoonlijk het voorwerp uitmaken van een vereenvoudigde verdragswijziging. Het voorgaande gaat dus niet op voor verdragswijzigingen die betrekking hebben op wezenlijke aspecten in verband met het doel en de werkingsregels van de Bank. De Raad van State benadrukt hierbij het belang van de informatieplicht aan het parlement. Tot slot dienen de toekomstige wijzigingen aan het verdrag bekend gemaakt te worden in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze opmerking.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Het verdrag behandelt de gebruikelijke onderwerpen zoals doel, kapitaal, financiën en werking van de instelling.

Hoofdstuk I – Doel, taken en lidmaatschap (artikelen 1-3)

De doelstelling van de AIIB is tweeledig: i) het bevorderen van duurzame economische ontwikkeling, het creëren van welvaart en het verbeteren van het infrastructuurnetwerk in Azië door te investeren in infrastructuur en andere productieve sectoren; en ii) het bevorderen van regionale samenwerking en partnerschappen door samen te werken met andere multilaterale en bilaterale ontwikkelingsinstellingen bij het aanpakken van ontwikkelingsuitdagingen.

Het lidmaatschap van de AIIB staat open voor alle lidstaten van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling (onderdeel van de Wereldbank) en voor alle lidstaten van de Aziatische Ontwikkelingsbank. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de regionale leden van de AIIB (de leden die vallen binnen de definitie van Azië zoals door de Verenigde Naties gehanteerd) en niet-regionale leden. Er wordt ook onderscheid gemaakt tussen oprichtende en niet-oprichtende leden. Deze laatsten kunnen niet genieten van de 600 extra stemrechten die de oprichtende leden krijgen bovenop hun stemrechten verbonden met hun kapitaaltaandeel.

Hoofdstuk II – Kapitaal (4-8)

In dit hoofdstuk wordt de kapitaalstructuur van de instelling beschreven. De omvang van het startkapitaal van de AIIB bedraagt 100 miljard US dollar. Hiervan dient 20 % te worden gestort. De overige 80 % is opvraagbaar. Hierbij valt op te merken dat 75% van de aandelen voorbehouden is aan de regionale leden.

De leden krijgen naast een stemgewicht op basis van hun aandelen (1 stem per aandeel), een gelijk aantal basisstemmen (12% van het totaal aantal stemmen wordt gelijk verdeeld). De stichtende leden genieten een bonus van 600 stemmen.

Hoofdstuk III – Werkzaamheden van de Bank (artikelen 9 – 15)

De bepalingen in dit hoofdstuk verduidelijken hoe de bank zich financiert en hoe de middelen kunnen worden ingezet. Er worden ook beperkingen gesteld aan de omvang van de activiteiten van de AIIB. Het totaal aan uitstaande leningen, deelnemingen, garanties en andere vormen van financiering verstrekt door de AIIB mag nooit meer bedragen dan het totale kapitaal waarop is ingeschreven door de leden plus reserves en ingehouden winsten (dus 100 procent).

Deze beperking kan door de Raad van Gouverneurs worden verhoogd tot maximaal 250 procent. Bovendien mag het totaal van de deelnemingen alleen nooit groter zijn dan het totaal van het te storten kapitaal en de algemene reserves.

Hoofdstuk IV – Financiën van de Bank (artikelen 16 – 20)

De AIIB kan haar activiteiten, kort samengevat, verrichten op de volgende manieren:

- door het uitgeven, co-financieren van of participeren in directe leningen;
- door te beleggen in aandelen van een instelling of onderneming;
- door garanties af te geven op leningen voor economische ontwikkeling;
- door het inzetten van middelen uit bijzondere fondsen;
- door het verlenen van technische assistentie;
- door middel van andere vormen van financiering zoals kan worden vastgesteld door de Raad van Gouverneurs.

Hoofdstuk V – Bestuur (artikelen 21 – 31)

De bestuursstructuur wordt uiteengezet, met name de samenstelling en bevoegdheden van de Raad van Gouverneurs en van de Raad van Bewindvoerders en de verkiezing en rol van de president. Deze moet altijd een onderdaan van een regionale lidstaat zijn.

Hoofdstuk VI – Algemene bepalingen (artikelen 32 – 36)

Deze bepalingen betreffen de vestigingen van de Bank, de communicatiekanalen en plaatsen van bewaring, verslagen en informatie, de samenwerking met leden en internationale organisaties en wijzigingen.

Hoofdstuk VII – Opzegging en schorsing van lidmaatschap (artikelen 37 – 39)

Naast de opzegging en schorsing van het lidmaatschap van de Bank, bevat dit hoofdstuk ook de beschrijving van de vereffening van de rekeningen.

Hoofdstuk VIII – Opschorting en beëindiging van de werkzaamheden van de Bank (artikelen 40 – 43)

Bij een besluit genomen met een supermeerderheid van de Raad van Gouverneurs kan de Bank haar werkzaamheden beëindigen. Bij onvoorziene omstandigheden kunnen de werkzaamheden van de Bank tijdelijk opgeschort worden.

*Hoofdstuk IX – Rechtspositie, immuniteiten, voorrechten en vrijstellingen
(artikelen 44 – 52)*

Ook de rechtspositie, immuniteiten, voorrechten en vrijstellingen, toegekend aan de bank en bepaalde categorieën van vertegenwoordigers en personeel, worden verduidelijkt.

Hoofdstuk X – Wijziging, interpretatie en arbitrage (artikelen 53 – 56)

Het Verdrag kan uitsluitend worden gewijzigd bij een besluit van de Raad van Gouverneurs. Ook de arbitrageregeling wordt in dit deel omschreven.

Hoofdstuk XI – Slotbepalingen (artikelen 57 – 60)

De overige artikelen zijn gebruikelijke slotbepalingen die terug te vinden zijn in de meeste verdragen. Het gaat onder meer over de ondertekening en nederlegging, bekrachtiging, aanvaarding en goedkeuring en de inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS